

KEILA MUUSIKAKOOL

TŠELLO PÕHIÕPPE ÕPPEKAVA

I EESMÄRK

Õppe eesmärk Keila Muusikakoolis on anda noortele muusikaline põhiharidus.

II ÕPPEAINETE LOETELU

Õppeained	Eelkool		Põhikool							Lisa-aastad	
	I õ/a	II õ/a	I õ/a	II õ/a	III õ/a	IV õ/a	V õ/a	VI õ/a	VII õ/a	I õ/a	II õ/a
	noorem aste				vanem aste						
Tšello	-	0,5	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Solfedžo	-	-	2	2	2	2	2	2	2	1	1
Muusikalugu	-	-	-	-	1	1	1	1	1	-	-
Rütmika	1	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Lisapill *	-	-	-	-	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	1	1
Koosmäng	-	-	-	-	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	1	1

*valikaine

Kohustuslikud ained on tabelis esile toodud poolpaksus kirjas.

Numbrid tabelis tähistavad tundide arvu õppeaastas.

III TŠELLO AINEKAVA

1. 1. EESMÄRK

Käesoleva ainekava eesmärgiks on anda õpilastele baasteadmised muusikast ja oskused pillimängust. Oluliseks tuleb pidada järgmist:

- sobivaim aeg tšellomängu alustamiseks on 6-9-aastaselt;
- muusikakooli lõpetamise ajaks peab õpilasel olema ülevaade tema poolt õpitava pilli tehnikast ja võimalustest;
- õpilane peab suutma kujundada muusikalist mõtet ja kontrollida ettekantava vastavust kujutlusele (kuulmise arendamine, tähelepanu koondamine);
- õpilane peab suutma otse noodist mängida lihtsama raskusastmega nooditeksti;
- õpilane peab suutma kogu pillil vabalt liikuda ja tundma põhilisi strihhe (detache, martele, spiccato, sautille ja kombineeritud variandid legatodega);
- õpilane peab üldjoontes teoreetiliselt teadma, millised on põhiohused koolilises vallas (istumise, pillihoiu, käte liikumise osas);

1.2. NOOREMA ASTME AINEKAVA

1.2.1. I-II õppeaasta

1.2.1.1. Õppesisu

I õppeaastal õpitakse: 2-4 heliredelit (1-2 oktaavi piires), 8-10 harjutust ja etüüdi, 8-10 väikest pala, rahvalaulu või lastelaulu.

II õppeaastal õpitakse: 4-5 heliredelit, 6-8 etüüdi, 8-10 eri karakteritega pala.

I õppeaasta

I poolaasta

Esimene tutvus pilli ja poognaga. Mänguasend: istumine, pillihoid, poognahoid. Nelja keele häälestus, vastavate nootide asupaik noodijoonel. Väikesed harjutused lahtistel keeltel paari sõrmega. Poogna liikumine, poognajaotus. Kõrva-sõrme seose kujundamine laulmise kaudu. Tutvus flažolettidega. Lihtsamate rütmide tundmine ja kasutamine.

II poolaasta

Noodid I positsiooni ulatuses (bassivõtmes). Edasine töö asendi ja käte liikumistega. Harjutused pika ja lühikese poognatõmbe kombinatsioonidest. Taktimõõdud 2/4, 4/4, 3/4. Lihtsamad intervallid, nende ehitamine pillil.

I õppeaasta teisest veerandist alates tuleb õpilasel esineda kooli õpilaskontsertidel, alates III õppeaastast ka kord poolaastas toimuvatel tehnilistel arvestustel, kus poolaasta jooksul omandatud heliredeleist tuleb esitada üks mažoor või üks minoor ning 1-2 etüüdi.

II õppeaasta

Omandatu kinnistamine. Lai seade nii üles- kui allapoole venitusega. Kergemad positsioonivahetused (I-IV). Esimene tutvus vibraatoga (vasaku käe vabadus). Ansamblimäng kui üks peamisi kuulmise arendamise printsiipe.

1.2.1.2. Repertuaar ja tasemenäited I-II õppeaastal

I õppeaasta

Heliredelid: C-duur 2 oktaavi; G-duur 1-2 oktaavi; F-duur 1 oktaav; D-duur 1 oktaav (ülemine, ilma laia seadeta). Strihhid: eraldi poognaga; 2 ja 4 legato. Kolmkõlad: eraldi poognaga ja 3 legato.

II õppeaasta

Heliredelid: C-duur, c-moll 2 oktaavi; G-duur, g-moll 2 oktaavi; F-duur 2 oktaavi. Strihhid: eraldi poognaga; 2 ja 4 legato. Kolmkõlad: eraldi poognaga ja 3 legato.

Etüüdid vabal valikul järgmistest kogumikest:

1. R.Sapožnikov Etüüdid algajatele tšellomängijatele. I osa.
2. L.Grigorjan Etüüdikool (škola etjudov) tšellole.
3. L.Marderoovski 48 kerge etüüdi tšellole.
4. N.Baklanova Etüüdikogu

Soovitavad tšellokoolid:

1. K.J.Davõdov Tšellomängu kool.
2. J.Dotzauer Tšellokool. I osa.

Soovitavad kogumikud:

1. Eesti heliloojate tšellomuusikat / EMF väljaanne.
2. Krestomaatia 1.-2. kl. / Koost. I.Voltškov.
3. P.Tortelier Cello Books 1-2
4. B.Bartok Lastele.
5. Ch.Norton The Microjazz
6. K.H.Colledge Stepping Stones

Tasemenäited:

1. E.Uus Hällilaul
2. G.Ernesaks Rongisõit
3. J.Aavik Läbi sahiseva lume
4. N.Baklanova Mazurka
5. L.van Beethoven Koopaorav

1.2.2. III-IV õppeaasta

1.2.2.1. Õppesisu

Järgnevate aastate jooksul on tarvis kinnistada seniõpitud ja laiendada oskusi, kiirendada mõtlemist ja arendada analüüsivõimet. IV õ/a. lõpuks peab õpilane suutma vabalt liikuda I-IV positsiooni piires ja olema tutvunud pöidlapositsiooniga. Ta peab tundma kõiki intervale ja oskama nooditeksti intervallikat seostada pilli ehitusliku omapäraga, leidma ise aplikatuuri. Ta peab tundma ja oskama kasutada järgmisi strihhe: (pikk ja lühike); detache (ja legato erinevad kombinatsioonid; martele (pikk ja lühike). Kummalgi õ/a. tuleb õppida 4-6 heliredelit, 10-12 etüüdi, 8-10 pala. IV õppeaasta lõpul toimival eksamil tuleb kanda ette kaks erineva karakteriga pala või osa suurvormist.

1.2.2.2. Repertuaar ja tasemenäited III-IV õppeaastal

III õppeaasta

Heliredelid: C-duur, c-moll 3 oktaavi; D-duur, d-moll 3 oktaavi. Strihsid: eraldi poognaga; 2, 4, 8 legato. Kolmkõlad: eraldi poognaga; 3, 6 legato

IV õppeaasta

Heliredelid: G-duur, e-moll 3 oktaavi; F-duur, d-moll 3 oktaavi. Strihsid: eraldi poognaga; 2, 4, 8 legato. Kolmkõlad: eraldi poognaga; 3, 6 legato

Etüüdid:

1. L.Grigorjan. Etüüdikool
2. S.Lee. 40 kergelt etüüdi
3. L.Marderoovski. 48 kergelt etüüdi tšellole
4. N.Baklanova. Etüüdikogu

Palad:

1. Eesti heliloojate tšellopalu
2. Krestomaatia 3.-4. klass
3. B.Bartok Lastele

Taseme näited:

1. L.van Beethoven Kontratants
2. G.B.Pergolesi Laul
3. L.van Beethoven Laul
4. P.Tšaikovski Hobusemäng
5. M.Glinka Lõoke
6. Ph.Rameau Külatants

Suurvormid:

1. B.Romberg Sonaat
2. W.A.Mozart Sonatiin
3. J.B.Breval Kontsertiino A-duur
4. L.van Beethoven Sonatiin d-moll
5. A.Corelli Prelüüd ja Gavott Son-st G-duur

1.3. VANEMA ASTME AINEKAVA

1.3.1. V-VI õppeaasta

1.3.1.1. Õppesisu

Tehnika arendamine. Liikumine pöidlapositsioonis. Topeltnoodid: tertsid, sekstid, oktaavid 2 oktaavi piires. Kunstilised väljendusvahendid: toonikujundus, vibraato, aplikatuuri valik lähtuvalt muus. vajadustest (aeglastes palades). Strihsid: spiccato, sautille. Kummalgi aastal tuleks õppida: 6-8 heliredelit 6-8 etüüdi, 5-6 pala, 1 suurvorm. VI klassis heliredelid koos topeltnootidega.

1.3.1.2. Repertuaar ja tasemenäited V-VI õppeaastal

V õppeaasta

Heliredelid: C-duur, c-moll 3 oktaavi kinnise aplikatuuriga; D-duur, d-moll 3 oktaavi kinnise aplikatuuriga; E-duur, e-moll 3 oktaavi kinnise aplikatuuriga
Topeltnoodid: tertsid, sekstid, oktaavid (kettstrijhiga). Strihhid: eraldi poognaga; 2, 4, 8, 12, 16 legato. Kolmkõlad: eraldi poognaga; 3, 6, 9 legato
VI õppeaasta

Heliredelid: C-duur, c-moll 3 oktaavi kinnise aplikatuuriga; D-duur, d-moll 3 oktaavi kinnise aplikatuuriga; E-duur, e-moll 3 oktaavi kinnise aplikatuuriga; F-duur, f-moll 3 oktaavi kinnise aplikatuuriga.
Topeltnoodid: tertsid, sekstid, oktaavid (kettstrijhiga). Strihhid: eraldi poognaga; 2, 4, 8, 12, 16 legato. Kolmkõlad: eraldi poognaga; 3, 6, 9 legato
Etüüdid:

1. J.Dotzauer 113 etüüdi
2. S.Lee Etüüdid
3. L.Grigorjan Etüüdikool
4. Kogumik Valitud etüüde tšellole
5. L.Duport Etüüdid

Palad:

1. Eesti heliloojate tšellopalu
2. Krestomaatia 5. klassile (Krestomatija pedagogitšeskovo repertuara dlja violontšeli 5. kl.)
3. G.Golterman Palad tšellole ja klaverile

Tasemenäited:

1. J.Haydn Serenaad
2. G.B.Pergolesi Aaria
3. J.Matsheson Aaria
4. P.Tšaikovski Hällilaul
5. K.J Davõdov Sõnadeta laul
6. G.Taniel Liblikamäng
7. R.Ploom Meloodia

Suurvormid:

1. J.B.Breval Sonaat C-duur (osad 1, 2, 3)
2. B.Marcello Sonaat 6
3. G.Goltermann Kontsert nr. 4

1.3.2. VII õppeaasta

1.3.2.1. Õppesisu

Õpitu kinnistamine. Kunstiliste väljendusvahendite ja analüüsivõime arendamine. Osavõtt ansamblitest, orkestritest. Lehest lugemise oskus. Orienteerumine suurema märkide arvuga helistikes. Kummalgi õppeaastal tuleks õppida: 4-6 suurema märkide arvuga heliredelit, vähemalt üks topeltnootidega, 6-8 etüüdi, 4-6 pala, 1 suurvorm.

1.3.2.2. Repertuaar VII õppeaastal

Heliredelid: F-duur, f-moll, B-duur, E-duur, g-moll 3 oktaavi. Strihhid: 2 legato, 4 legato, 8 legato, 16 legato, 32 legato. Kolmkõlad: 3, 6, 9, 12 legato. Topeltnoodid: tertsid, sekstid, oktaavid kettstrijhiga, eraldi poognaga ja 2 legatos 2 oktaavi.
Etüüdid:

1. J.Dotzauer 113 etüüdi
2. L.Duport Etüüdid
3. S.Lee Meloodilised etüüdid
4. Kogumik Valitud etüüde tšellole
5. L.Grigorjan Etüüdikool

Palad:

1. Ped. rep. tšellole 5. kl. Krestomaatia
2. Eesti heliloojate tšellopalu

Tasemenäited:

1. C.Cui Idamaine meloodia
2. A.Aivazjan Gruusia tants
3. G.Taniel Liblikamäng
4. R.Kangro Tarzan mängib tšellot
5. L.Boccherini Menuett
6. J.S.Bach Arioso
7. J.S.Bach Aaria
8. J.Massenet Eleegia
9. C.Saint-Saens Luik

Suurvormid:

1. A.Vivaldi Kontsert a-moll (3 osa)
2. L.Duport Sonaat
3. B.Marcello Sonaat Do-mažoor
4. G.Goltermann Kontsert nr. 5
5. A.Noelck Kontsertiino
6. J.Chr.Bach Kontsert c-moll I osa
7. J.Klengel Kontsertiino

VII klassi kevadel tuleb õpilasel sooritada lõpueksam, kus tuleb mängida suurvorm ja kaks erineva karakteriga pala.